

v.l.n.r.: Fleur, Kaya, Josephine

KleineBergers krijgen een gezicht

Eind vorig jaar lanceerde de op de Kleine Berg woonachtige Josephine (20) in het Bergen Bulletin een initiatief om bewoners en ondernemers op de Kleine Berg met elkaar in contact te brengen.

'Ik heb afgelopen herfst op alle adressen van de Kleine Berg een briefje in de bus gedaan waarin ik mijn idee uitlegde en bewoners en ondernemers vroeg contact met mij op te nemen', vertelt ze een klein half jaar later. 'Enerzijds wilde ik andere KleineBergers zoals ik ze tegenwoordig noem, graag ontmoeten, anderzijds wilde ik ook dat ze elkaar (beter) leren kennen. Ik woon sinds twee jaar op de Kleine Berg maar heb in die periode nauwelijks andere mensen in deze straat leren kennen.'

Ze deed dezelfde oproep ook op Facebook. 'Maar de respons viel in eerste instantie tegen. Via Facebook kreeg ik een handvol reacties en op mijn briefje kwamen twee geschreven reacties.'

Die laatste twee reacties waren van Fleur (26) en Kaya (26) die respectievelijk viereneenhalf en tweeënehalf jaar op de Kleine Berg wonen. 'We vonden het niet alleen een leuk maar ook een goed idee', vertellen ze. 'We maakten een afspraak met Josephine en besloten mee te doen met haar initiatief.' Ook zij hebben in de jaren dat ze op de Kleine Berg wonen, nauwelijks contact gekregen met anderen in de straat.

De samenwerking van de drie leidde in december 2020 tot het lanceren van een Instagrampagina ([instagram@dekleineberg](https://www.instagram.com/dekleineberg)). En vanaf dat moment kwam de vaart erin. 'Op dit moment, ruim vier maanden later, hebben we al meer dan driehonderd volgers op Instagram en een tiental mede-KleineBergers.'

Ze kozen bewust voor Instagram omdat er daar meer mogelijkheden zijn om hun initiatief te visualiseren. 'Oftewel bewoners en ondernemers op de Kleine Berg letterlijk een gezicht te geven door het plaatsen van hun foto in combinatie met een korte tekst waarin ze zich voorstellen', gaat Kaya verder. 'We lopen regelmatig bij ondernemers op de Kleine Berg binnen om te vragen of ze willen aansluiten bij ons initiatief.'

Vervolg pagina 5

Horeca mag weer!

Na de laatste persconferentie van het duo Rutte en De Jong slaakte de gezamenlijke horeca in ons land een zucht van opluchting. Ze mogen weer vanaf 28 april.

Tenminste, als er op het laatste moment niets meer tussenkomt en het besluit alsnog wordt teruggedraaid.

Het positieve regeringsbesluit doet horecaharten versnellen, de horecastress toenemen en terrassen op orde komen. In De Bergen varieert het beeld. Bij de ene horecazaak is het terras nog niet uit de motteballen gehaald, bij een andere zaak wordt het terrasmeubilair gepoetst en de voorraad stoelkussentjes geïnspecteerd. Maar hoe dan ook, je kon vorige week dinsdagavond de diepe zucht van horeca-opluchting in de hele Bergen horen.

'We mogen eindelijk weer en zijn er helemaal klaar voor', vatte een horecaondernemer op de Kleine Berg zijn gevoelens samen.

Foto: Rob Stork

DE ARTPHOTOGRAPHY VAN GERT KIST

Gerdjan Kraayvanger van Gallery Rembrandt Modern Art aan de Kleine Berg 42 kijkt verwachtingsvol uit naar het moment dat de kunst van de Nederlandse fotograaf Gert Kist (1963) binnenkomt.

'Een beetje het gevoel dat je als klein kind had in de weken voor je verjaardag of Sinterklaas', lacht Kraayvanger die het werk van Kist al langer kent maar nooit eerder in zijn gallery heeft kunnen laten zien. Fine Art-fotograaf Gert Kist (1963) brak definitief door in 2013 met zijn grote, geprinte foto's van, veelal naakte, mannen in een decor van verveerd en knoestig hout.

'Ik krijg vier werken uit twee verschillende fotoseries van Kist. De ene is een reeks afbeeldingen van vrouwenfiguren die alleen of samen met een sierlijk dier, bijvoorbeeld een zwaan, poseren. De andere reeks zijn ragfijne foto's van bloemen. Moderne stillelevens zou je kunnen zeggen. Prachtig werk,' Kraayvanger verwacht het werk van Gert Kist half mei.

In 2009 debuteerde Bergenbewoner Frank van der Linden (architect/stedebouwkundige en schrijver) met de het lijvige 'Van de Levenden niets dan Goeds' (ruim 600 pag). Dit jaar doet Frank het met zijn tweede roman 'Ter Plekke' nog eens dunnetjes over (ruim 1000 pag).

'Ter Plekke', overigens alleen in digitale versie verkrijgbaar, draait om een standbeeld in de gemeente 'Ter Plekke'. Een aanstootgevende sculptuur dat door de mysterieuze kunstenaar 'Kromzwaard' is gedoopt. De dorpsbewoners noemen het beeld echter eigennamig 'Sabelpik', meestal afgekort tot 'Pik'. Een niet alleen aanstootgevend beeld maar ook een dat stinkt naar rotte eieren en knoflook, stoom uitbrakend uit de kieren en scheuren en piep- en knorgeluiden voortbrengend. Er hangt een geur van illegaliteit, corruptie, complot, gesjoemel met vergunningen omheen. Op een dag wordt het op raadselachtige

'TER PLEKKE' TWEEDE ROMAN FRANK VAN DER LINDEN

wijze tot ontploffing gebracht waarna er bloedige onlusten uitbreken. Helemaal bizar wordt het als blijkt dat in de resten van het beeld de overblijfselen van een op vreemde wijze verdwenen personage

worden aangetroffen. Het is het begin van een verhaal dat balanceert tussen realistisch en absurdistisch waarbij beide genres met grote regelmaat verweven raken tot een schier onontwarbare maar absoluut intrigerende kluit van personages en gebeurtenissen.

Frank van der Linden, tevens schrijver en in een aantal gevallen van verhalen, periodieken (oa de observerende en kritische Pompbode) noemt 'Ter Plekke' zelf een 'episodenroman' omdat naar zijn zeggen elk (cluster) van hoofdstukken ook als op zichzelf staande verhalen gelezen kunnen worden.

Maar ruim duizend pagina's. Dat zijn er veel, misschien teveel voor menigeen, maar 'Ter Plekke' verdient absoluut een kans bij de wat meer door de wol geverfde lezer die houdt van fraaie stillistische hoogstandjes, absurde om- en beschrijvingen, hilarische verwickelingen en bizarre personages.

Meer informatie of bestellen van 'Ter Plekke': f.v.d.l.bupvuno@kpnmail.nl.

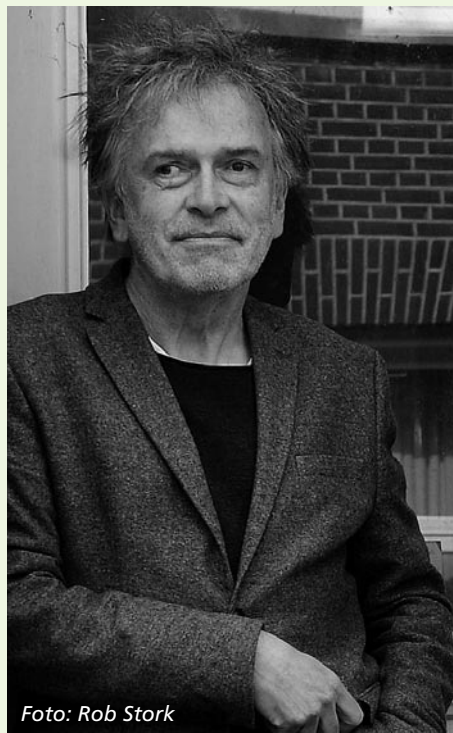

Foto: Rob Stork

C O L O F O N

- Redactie: Lucas Nuchelmans, nuchel_01@hotmail.com
- Fotografen: Rob Stork, Henk Jan Drenthen
- Vormgeving: Henk Jan Drenthen
- Drukkerwerk: PrintPlan
- Oplage: 1300 stuks
- Distributie: Ignace Op de Macks, Kleine Berg 46, (040) 2442550, iodmacks@iae.nl
- Deadline komend nummer: vr. 25 juni.
- Verschijningsdatum: vr. 2 juli.
- Voor verdere informatie kijk op www.stichtingdebergen.nl

EINDHOVENS STADSLIED UIT DE BERGEN?

Eindhoven heeft een rijke muziekcultuur. Van pophelden tot slaapkamerproducers en van technobeats tot carnavalskarakters, Eindhoven heeft het. Maar een echt 'Eindhoven Anthem'? Een echt eigen Stadslied?

Daarom kon iedereen met een groot Eindhovenhart tot 11 april een muzikale ode aan haar of zijn stad inzenden. Dat leverde uiteindelijk ruim honderd inzendingen op variërend van professionele studiotracks tot ongepolijste telefoonopnames.

Tussen de inzendingen het nummer 'Eindhoven Allicht' van De Stadsgenoten, een 'gelegenheidsformatie' van mensen die in De Bergen wonen of werken.

De muziek van 'Eindhoven Allicht' is van de officieuze Bergen-troubadour Hanneke van den Boomen die samen met haar partner Karien Rijnen ook de tekst schreef. De zang is van Peter van den Hurk, Marjolein de Rooij, Frank van de Nieuwenhof, Karien Rijnen en Harald van Nielen.

Hieronder de tekst van de inzending uit De Bergen.

Eindhoven Allicht

Als je een stad nooit hebt gezien,
Kun je dan schrijven over huizen, gebouwen en pleinen van licht?
Waar wij zijn geboren, geborgen en getogen
Mijn stad met haar routes, haar routes van licht
Met kerken en pleintjes, theaters en kroegen
waar je binnen kunt lopen, geen deur gaat er dicht
Eindhoven verdomme allicht,
Eindhoven allicht nondedju, daar zijn wij voor gezwicht
Als je een stad niet wilt horen
Kun je dan zingen van mensen en dingen, van leven en lust
Jij en ik samen, spelen en zingen
met toeters en bellen, lampen-stad-licht
Fanfares en jazz, hiphop en koren
Je speelt zomaar mee, als je wilt horen
Eindhoven verdomme allicht
Eindhoven allicht nondedju, daar zijn we aan verplicht
Als je een stad in je armen sluit,
Dan zie je het leven en hoor je de mensen, de feesten, muziek
Jij en ik samen, wij weten de weg
Naar feesten en bier, vernieuwing, vertier
Een traan voor Palermo, Dynamo Open Air
Maar wij zijn gebleven met al onze flair
Eindhoven allicht,
ook al is Palermo dicht
Niet alleen PSV, voor heel Eindhoven olé
Eindhoven verdomme allicht,
Eindhoven allicht nondedju daar zijn we voor gezwicht.

muziek: Hanneke van den Boomen

tekst: Hanneke van den Boomen (R) en Karien Rijnen (L).

Wil je dat dit nummer het Eindhovens Stadslied wordt, ga dan naar: thesoundof eindhoven.nl

ONZINNIGE WETENSCHAP

Elk jaar worden op de Harvard-universiteit de Ig-Nobelprijzen uitgereikt aan wetenschappers die de meest onzinnige dingen onderzochten.

Een willekeurige greep uit de prijswinnende onderzoeken van de afgelopen jaren:

- Het bedenken van een methode om narcisten te identificeren door hun wenkbrauwen te onderzoeken -
- Het experimenteel bepalen wat er gebeurt met de vorm van een levende regenworm wanneer je die met hoge frequentie laat trillen -
- Het aantonen dat messen van bevroren menselijke uitwerpselen niet goed werken -

Vorig jaar werd in de categorie geneeskunde een prijs binnengehaald voor een onderzoek dat aantoonde dat pizza's beschermen tegen ziekten wanneer die pizza in Italië gemaakt en opgegeten wordt.

Nog een paar opvallende wetenschappelijke misperen waren:

- Het bewijs dat dode gemagnetiseerde kakkerlakken zich anders gedragen dan levende gemagnetiseerde -
- Dat Koeien met een naam meer melk geven -
- Dat krabben na jeuk plezierig kan zijn -

Een van de bekendste nutteloze onderzoeken uit het verleden was die van de Rotterdamse bioloog Kees Moelike over homoseksuele necrofilie onder eenden.

Mijn persoonlijke keuze voor de meest onzinnige observatie gaat naar het antwoord vinden op de vraag of er temperatuurverschil bestaat tussen de linkse en rechtse teelbal. Het werd uitgetest op Franse postbodes...

En dan nog de meest actuele:

- Een onderzoek naar het gebruik van de COVID-pandemie om de wereld te leren dat politici een directer effect kunnen hebben op leven en dood dan wetenschappers en artsen -

Daar moet ik nog eens even rustig over nadenken, want zo onzinnig lijkt me die stelling niet...

Tom Adriaans

tomadriaans@hotmail.com

Met sport en beweging een vitaal Eindhoven

De afdeling Sportregie van de gemeente brengt vraag en aanbod op het gebied van sport en beweging samen. In het centrum en De Bergen is sportregisseur Marly Litjens het aanspreekpunt.

'Bewoners van elke leeftijd die alleen of samen zoeken naar sport- en bewegingsmogelijkheden kunnen contact met mij opnemen. (contactgegevens onder artikel). Ik ga vervolgens samen met die persoon op zoek naar de mogelijkheden om te bewegen. Tegelijkertijd ben ik er ook voor de aanbieders van sport- en bewegingsactiviteiten. Zij kunnen ook met eventuele vragen bij mij terecht. Tevens bekijk ik met hen hoe ze hun activiteiten extra onder de aandacht te brengen bij bewoners. Of help ze wanneer ze een maatschappelijke rol willen hebben in een wijk.'

Wat betreft sport en beweging is er in Eindhoven een groot en divers aanbod. 'Jong en oud kunnen in Eindhoven tientallen verschillende sporten beoefenen. Individueel en in teamverband.'

Dat geldt ook voor bewegingsactiviteiten. 'Van wandelen en fietsen tot dansen en yoga. Als mensen vragen welke mogelijkheden er zijn, zoeken wij de meest passende sport- en bewegingsaanbieders.'

Sportregie biedt ook ondersteuning bij het organiseren van (actieve) wijkactiviteiten.

'Zelf organiseren we geen activiteiten maar we ondersteunen initiatiefnemers wel met advies en tips. Bijvoorbeeld door te wijzen op mogelijke samenwerking met sport- en bewegingaanbieders.'

Ook biedt Sportregie ondersteuning bij het opstarten van nieuwe actieve initiatieven. 'Bijvoorbeeld als mensen een nieuw wandelclubje willen opstarten. Wij bieden ze dan hulp.'

Marly Litjens noemt haar job heel divers. 'Ik informeer, stimuleer, ondersteun, adviseer, verbind, enthousiasmeer en nog veel meer. En als ik iemand zelf niet direct verder kan helpen, heeft één van mijn collega's wel het antwoord.'

In De Bergen heeft ze regelmatig contact met de bewonersvereniging. 'Zo heb ik ze onlangs gewezen op het initiatief 'Bewegen in de Buurt' van studenten van het Summa College. Een duidelijk voorbeeld van twee partijen met elkaar in contact brengen. De bewonersvereniging wilt na de zomer graag een bewonersactiviteit houden en kunnen daarbij eventueel van het initiatief van Summa gebruikmaken.'

Een ander voorbeeld, van nog voor corona, is het invullen van het verzoek van de Huiskamer (ontmoetings- en ontwikkelingsruimte voor vluchtelingen) in het Emmasingelkwadrant (achter de Witte Dame). 'Er was behoefte aan mogelijkheden om in het Victoriapark te sporten. Ze wilden graag een volleybalnet wat ook gebruikt kon worden door de buurt. Wij hebben daarin bemiddeld en hun wens vervuld.'

Tot slot: de gemeente Eindhoven heeft een nieuwe sportmissie. 'Wij willen als gemeente Eindhoven een vitale stad met gezonde en actieve inwoners laten zijn. Van jongs af aan worden alle Eindhovenaren gestimuleerd om met plezier te bewegen en sporten, hun talenten te ontdekken en deze te blijven ontwikkelen. Alle sportverenigingen spelen hierin een belangrijke centrale rol, omdat samen bewegen en sporten verbindt.'

Daarnaast is er volop ruimte om meer ongebonden te kunnen bewegen en sporten. In de hele stad zijn plekken die uitdagen om in beweging te komen en blijven. Topsport, sportevenementen en innovatie zorgen voor inspiratie. Van recreatieve beweging tot topsporter, in Eindhoven kan iedereen op zijn of haar manier actief zijn en meedoen.

De gehele sportvisie is te vinden op: <https://www.eindhovenosport.nl/actueel/sport-en-bewegvisie-2021-2025>

Voor contact met Marly Litjens, e-mail: m.litjens@eindhoven.nl en 06-29193883

Wat is Sportregie?

Sportregie is onderdeel van Eindhoven Sport. In de verschillende stadsdelen zorgen zogenaamde sportregisseurs voor een verbinding tussen vraag en aanbod op gebied van sport en bewegen. Met als doel een gezond en vitaal Eindhoven.

Wat is een sportregisseur?

Een sportregisseur is actief in een bepaald stadsdeel. In het centrum is dat Marly Litjens. Als ze iets in de wijken mede organiseren dan is dat altijd in samenwerking met een

EINDELIJK EEN GLIMLACH

Ja, het blijft wennen. 's Avonds na tieners thuisblijven, op afspraak winkelen, geen terrasje kunnen pikken, steeds een mondkapje op. Niet uit eten. Of 'ouderwets' effe een weekje weg. Zit er 'even' niet in momenteel. Ik ga mijn halve leven een- of tweemaal per jaar een weekje naar de Ardennen. Spontaan een tentje achterin de auto gooien, racefiets of mountainbike er bovenop, tasje met kleren, paar potten, pannen en een éénpitsbranderijtje en weg ben ik. Maar vorig jaar niet en ook dit jaar is het afwachten. Dat blijft wennen. Over dat kamperen nog een leuk verhaaltje. Ik ga al bijna dertig jaar naar dezelfde, kleine, Spartaans uitgeruste camping buiten La Roche-en-Ardenne. Vanuit Eindhoven flink doorrijdend en zonder Luikse opstoppingen iets meer dan twee uur. De camping wordt al sinds 1962 beheerd door een dame, ondertussen de negentig voorbij. Een schattig vrouwke dat Vlaams, Frans, Nederlands, Luxemburgs en Duits tot één taal heeft getransformeerd en als een bezorgde moederkloek over haar gasten waakt. De allereerste avond dat ik er met vrouw en kroost kampeerde, klonk er 's avonds, klokslag elf uur, een heuse trompettaptoe. Op het balkon van de beheerderswoning annex receptie strooide een mannelijke trompetist zijn ietwat melancholische klanken, niet allemaal even zuiver, over de camping richting de omringende heuvels. En terwijl die klanken zich vermengden met de terugkaatsende echos tot een bescheiden blaasensemble, wenste een warme, weliswaar elektronisch versterkte vrouwenstem alle gasten een verkwikkende nachtrust. Nog steeds duikt die bijzondere nachtwens onverwachts op en hoor ik de trompetklanken weer met daar tussendoor: guten Nacht, bonne nuit, goodnight, goedenacht, buona notta, buenas noches, ja zelfs selamat malam. Wie na zo'n taptoe de slaap nog kon vatten, restte slechts een leven vol slaappoli's en slaappillen. Nog steeds worden de campinggasten klokslag elf uur welterusten gewenst. Weliswaar niet meer live maar met een cd, dat was wel even wennen, maar de intentie is hetzelfde gebleven. Tja, die onmogelijke Ardeense kampeertuitjes in 2020 en voorlopig ook dit jaar, het blijft wennen... Maar dat geldt eigenlijk voor heel het leven. Het blijft wennen...

Lucas Nuchelmans

Vervolg van pagina 1

Ze reageren zonder uitzondering positief en in een aantal gevallen mochten we meteen een foto maken. In samenspraak met die nieuwe KleineBerger maken we dan ook een korte tekst om onder de foto te plaatsen.' Bewoners benaderen is moeilijker zegt Fleur. 'Bij winkels kun je tijdens openingsuren gewoon binnenlopen. Bij bewoners moet je speciaal aanbellen om ze ons initiatief uit te leggen en te vragen of ze mee willen doen.' Daarom hopen ze dat ze door publiciteit in het Bergen Bulletin bewoners ertoe kunnen bewegen om in ieder geval contact met hun op te nemen.

'Toekomstige KleineBergers kunnen met ons in contact komen via **Instagram@dekleineberg** en via **dekleinebergers@gmail.com**. Maar als het aan Josephine, Kaya en Fleur ligt, blijft het niet bij de Instagram-pagina. 'Onze volgende doel is om op verschillende plekken op de Kleine Berg een galerij met foto's van de aangesloten KleineBergers te plaatsen', kijkt Josephine vooruit. 'En ook gezellige samenkomsten te organiseren waar KleineBergers elkaar echt kunnen ontmoeten in een gezellige ambiance.'

De drie werkende of studerende meiden, dankzij het initiatief van Josephine intussen goede vriendinnen, zouden het helemaal fantastisch vinden als andere straten in De Bergen hun initiatief ook omarmen en op die manier het sociale gebeuren in hun directe omgeving extra leven in te blazen.

'Ik denk dat initiatieven als deze mensen in een straat, ja zelfs een hele wijk dichterbij elkaar kunnen brengen waardoor in bepaalde gevallen van tegenstrijdige belangen de communicatie makkelijker zou kunnen verlopen', aldus Fleur. 'Maar zover is het nog niet. Eerst maar eens zoveel mogelijk KleineBergers met elkaar in contact brengen.'

Nieuwsgierig?

Bekijk dan **Instagram@dekleineberg**.

partner die de activiteit op de lange termijn kan borgen. Het liefst zijn we dan ook geen organisator maar een sparringpartner, ondersteuner of adviseur. Ze bieden ondersteuning bij het opzetten van (nieuw) aanbod, het bereiken van verschillende doelgroepen (bv leeftijd) en het onder de aandacht brengen van het bestaand aanbod in hun stadsdeel.

Organiseert Sportregie ook zelf activiteiten?

Nee, Sportregie is vooral een advies- en informatiepunt op sport- en bewegingsgebied in de ruimste zin des woords. Ook bekijken ze samen met initiatiefnemers of en hoe ze contact kunnen leggen met sport- en bewegingsaanbieders in de omgeving.

Waar vind ik meer informatie?

Op de website: **www.eindhovensport.nl** kunnen bewoners, sport- en bewegingsaanbieders en professionals informatie vinden over sportaanbod, projecten, activiteiten en ondersteuningsaanbod op het gebied van sport en bewegen in Eindhoven.

Waar kun je nieuwe sportmaatjes vinden?

Bewoners die op zoek zijn naar anderen om samen mee te sporten of een sportevenement te bezoeken, kunnen terecht op **www.eindhovensport.samenuitagenda.nl**. Via dit platform kunnen mensen met elkaar in contact komen.

Zijn er financiële regelingen voor mensen met laag inkomen?

De gemeente Eindhoven biedt verschillende regelingen aan die het voor mensen met een laag inkomen mogelijk maken om deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten. De verschillende mogelijkheden zijn op **www.eindhovensport.nl** te vinden onder het kopje 'subsidieoverzicht'.

Unieke sporten

Niet alle inwoners kunnen deelnemen aan elk sportaanbod. Soms is extra aandacht of een aanpassing nodig. Onze sportregisseurs Uniek Sporten bieden individueel advies en ondersteuning om passend aanbod te vinden. Ook maken zij mensen wegwijs bij de aanvraag van sporthulpmiddelen of ondersteunen hen bij het opzetten van nieuw aangepast aanbod.

Meer weten? Kijk op **unieksporten.nl** en zoek op gemeente Eindhoven.

Foto's: Rob Stork

Linden dat er door de toen heersende economische crisis geen droog brood viel te verdienen als architect. 'Ik ben toen meer gaan schrijven', licht hij toe. 'Ik ben graag met taal bezig.' Gelukkig had ook deze recessie een tijdelijk karakter en kon hij zich toeleggen op waarvoor hij had gestudeerd: ontwerpen. 'Maar of ik nu een schrijvende architect of een ontwerpende schrijver ben? Ik denk allebei zonder dat het ene belangrijker is dan het andere. Het is in beide gevallen een creatief onderzoek. Als architect hoe je grip krijgt op het vormen van ruimtes, bij schrijven de speurtocht naar de aard van mensen, hun gedrag, liefst in netelige situaties. Als schrijver ben ik wel vrijer, minder gebonden dan als architect. Alleen valt er in Nederland met fictie, de enkeling niet te na gesproken, weinig te verdienen.'

Mondjesmaat

En dan toch een tweede roman, wederom fictie, schrijven? Met ruim duizend pagina's. 'Als architect werk ik nog maar mondjesmaat. Dat kent meerdere oorzaken. Maar ik zie ontwerpen per definitie als een leuke puzzel. Keer op keer speelt het om de wens van wat de opdrachtgever wil, te combineren met wat op een plek wenselijk is en die ook opkalefaterd. Zowel voor gebruikers, als voor de buurt. Wat de gemeente wil, perkt zo iets nog wel eens af en rijdt zo'n scenario dan in de wielen. Maar goed, los van hoe het mij ook past, als vak is het voor mij grotendeels verleden tijd.'

Uitlaatklep

'Daarbij komt dat schrijven als uitlaatklep een perfecte reflectie kan zijn op wat zoal in

Frank van der Linden, schrijver

In 2009 debuteerde architect Frank van der Linden (Heerlen, 1957) met zijn roman 'Van de levenden niets dan goeds'. Twaalf jaar later is er de opvolger: 'Ter Plekke'. Meer dan voldoende aanleiding voor een gesprek.

Een gesprek, al wandelend en stilstaand, over architectuur, De Bergen, uiteraard schrijven en over het leven. In een eerder interview met het Bergen Bulletin (november 2009) trok Frank van der Linden de parallel

tussen architectuur en schrijven. 'Een boek schrijven en een gebouw ontwerpen verloopen via hetzelfde procédé: je zet een eerste idee op papier. Een woord, een lijn. Daar moet je onbevangen tegenover staan en dat gewoon doen. Dat is cruciaal want van het een komt het ander. Het zet het creatieve proces in gang. Op dat moment heb je slechts een vaag idee waartoe dat kan leiden.'

Na het afronden van zijn studie aan de THE (nu TUE) begin jaren tachtig ervoer Van der

het leven kan gebeuren. Bij iedereen.' Over de inhoud van dat 'zoal' is Van der Linden over zichzelf terughoudend. Hij gebruikt zo nu en dan tijdens het gesprek niet voor niets regelmatig de term 'off the record'. Oftewel, wat hij gaat vertellen, is niet voor publicatie bestemd.

Driehoekige balkons

We lopen we langs de drie plekken in De Bergen waar hij de afgelopen bijna veertig jaar achtereenvolgens heeft gewoond. Op

zijn huidige adres woont hij een kleine dertig jaar. Zijn Bergenleven begint in de Willem de Zwijgerstraat. 'Daar ging ik na mijn studie wonen met drie anderen, in dat huis dat uitloopt in een scherpe punt tegenover de Catharinastraat. Mijn slaapkamer was op de eerste verdieping, met dat kleine, driehoekig balkonnetje.' Dat duurde een jaar. 'Toen ben ik vertrokken naar de Prins Hendrikstraat. Daar heb ik zeven jaar gewoond.' En toeval of niet, ook dat pand heeft op de eerste verdieping een driehoekig balkon. 'In de Prins Hendrikstraat trof ik my love. Na een paar jaar zijn we, ieder met zijn hebben en houden, verhuisd naar de Catharinastraat.' En ja hoor, ook daar is sprake van een bescheiden balkon. Weliswaar niet driehoekig maar boogvormig.

Kleine Berg 77-A

Tijdens de wandeling komen we ook langs het door hem ontworpen pand (zie foto) aan de Kleine Berg 77-A. 'Dit is rond 2000 ontworpen. In opdracht van Max Silverenberg, de toenmalige eigenaar van dat perceel en het fraaie dubbelpand ernaast op nr 79-81, nu Anne&Max. What's in a name? Het aan de linkerkant trapsgewijs naar achteren gebouwde pand had een voortuintje met een berging. Die is gesloopt en de voortuin en een deel van de terugspringende oudbouw is benut voor de galerie met een specifiek eigen, nieuwe voorgevel.

Eigentijds

Aan de algemene bebouwing op de Kleine Berg, simpel samengevat een mengelmooi van verschillende bouwstijlen, variërend van traditioneel tot modernistisch, wilde Frank

Foto: Norbert van Onna

architect/stedenbouwkundige

van der Linden iets toevoegen dat zich als iets eigentijds aftekende tussen het bestaande, maar door maat en schaal er toch bijhoorde. Het ontwerp viel niet bij iedereen in de smaak maar is nog steeds één van die panden dat karakter geeft aan de Kleine Berg. De huidige toestand van 'zijn' pand is hem echter een doorn in het oog. 'Helaas is een jaar of tien geleden de glazen voorgevel dichtgeplakt met golvende witte banen waardoor het eenvoudige spel teniet is gedaan, en, nog erger, waarvoor een volledig

gesloten gevel in de plaats gekomen is, zoals bij puien van supermarkten ook altijd gebeurt. Dat houdt nu al langer aan dan zoals het er oorspronkelijk bijstond. Verandert dat niet dan mogen ze van mij het pand vandaag nog slopen.'

Minder architectuur

Waar zijn carrière als architect steeds minder een rol ging spelen, nam het schrijven een steeds grotere plek in binnen zijn leven. 'Mijn laatst uitgevoerde werk als architect

dateert alweer van zo'n vijf, zes jaar geleden. Schrijven bleef daarnaast die andere lokroep. Het is niet dingen van je afschrijven, eerder creativiteit of noem het voorstellingsvermogen dat mij drijft. Vraag het je maar eens af, hoe handel je in een specifieke situatie? Je een hoop mogelijkheden voor de geest halen heeft geleid tot mijn nieuwe roman 'Ter Plekke'.

Meer over 'Ter Plekke' van Bergenbewoner Frank van der Linden is te lezen op pagina 2 van dit Bergen Bulletin.

De Bergen kampt al jaren met een fietsprobleem. Lukraak neergezette fietsen zorgen voor veel overlast en irritatie én maken het straatbeeld rommelig.

Nu heeft elke grote(re) stad in Nederland - ons land telt bijna 25 miljoen rijwielen - een fietsprobleem.

Zeker steden met grote onderwijsinstellingen zoals een universiteit en/of hogeschool. Het zwaartepunt van het probleem ligt meestal in en rond het centrum en in wijken waar veel studenten wonen.

Daarmee kom je al snel in De Bergen uit. De wijk telt veel studenten onder de bewoners, studenten die zich veelal per fiets verplaatsen. Samen met andere bewoners die de fiets gebruiken, bezoekers op de fiets én het ontbreken van voldoende stallingsplekken maakt het het probleem duidelijk.

TU/e-student Bouwe Boonstra onderzoekt voor zijn laatste master Stedenbouwkunde het fietsprobleem in enkele delen van Eindhoven waaronder De Bergen. Onderdeel van zijn onderzoek is een enquête die hij onder fietsbezitters in De Bergen heeft gehouden. 'Daaruit blijkt dat men de fiets direct bij de hand wilt hebben en dus in of vóór hun huis neerzetten. Omdat binnenstellen bij kamerpanden praktisch vaak onmogelijk is, zie je daar vaak 'stapels' neergezette fietsen. Maar fietseigenaars willen ook hun fiets dichtbij huis stallen vanwege diefstal en vernieling.'

Uit diezelfde enquête blijkt veel eigenaren hun fiets het liefst willen stallen op een beveiligde en overdekte plaats. Nederlands klimaat is niet echt goed voor de staat van fietsen. Iets wat wordt bevestigd door de vele roestige exemplaren. Bij de uitgesproken wens om fietsen veilig en overdekt te stallen klinkt wel een grote 'maar'. 'Weinig mensen zijn bereid verder dan vijftig meter te lopen vanaf hun huis naar een stalling', aldus Boonstra. 'Veel mensen zeggen wel bereid te zijn te betalen voor goede stallingsmogelijkheden.

De Bergen heeft op het eerste gezicht een flink aantal fietsklemmen maar dat aantal staat niet in verhouding tot het aantal fietsen in de wijk. En een beveiligde en overdekte fietsstalling is er al helemaal niet te vinden.

'Terwijl daar wel alternatieven voor zijn', stelt Boonstra. 'In Rotterdam worden leegstaande winkelpanden (tijdelijk) ingericht als fietsstallingen. Een oplossing met meerdere voordelen: leegstaande winkels krijgen een bestemming, je schoont het rommelige straat-

DE ROL VAN DE FIETS IN DE BERGEN

Foto: Rob Stork

beeld op, creëert de gewenste overdekte en beveiligde fietsstallingen én schept werkgelegenheid. Zeker als je zo'n stalling combineert met een eenvoudige fietsenmakerij.'

Een rondje door De Bergen maakt het fietsprobleem snel duidelijk. Op de Kleine Berg wordt vrijwel elk stukje blinde muur, niet bewegend hek en paal of boom gebruikt als fietsparkeerplek. Oorzaak: te weinig 'officiële' stallingsplekken. De aanwezige fietsklemmen voorzien niet in de behoefte en slijben dicht met achtergelaten fietswrakken. De kleine clusters fietsklemmen in bijvoorbeeld de Prins Hendrikstraat vertellen hetzelfde verhaal. Bij elke cluster van meestal tien fietsklemmen worden gemiddeld een kwart bezet door fietswrakken. Door regelmatig de klemmen te 'schonen' creëer je meer stallingsplekken.

Het fietsprobleem is echter ook een gedragsprobleem. Je bent waar je moet zijn en daar 'kwak' je je fiets neer. Direct bij de hand en in het oog. Daardoor worden trottoirs regelmatig onbegaanbaar voor rolstoelers, rollatorgebruikers en scootmobielers wat weer tot irritatie leidt. Bouwe Boonstra somt mogelijke oplossingen op. 'Verlevendig een saaie, blinde muur bijvoorbeeld halver-

wege de Paradijslaan) door er een fietsparkeerplek van te maken. Met een slimme inrichting en handhaving voorkom je dat het een rommeltje wordt. waarschuwing dat ze een week later worden opgeruimd.' Maar ook ongebruikte, functioneloze plekken in de openbare ruimte zoals bijvoorbeeld in de Don Boscostraat zijn in te richten tot nette plekken om fietsen te stallen. En De Bergen telt meer van die plekken.

Bouwe Boonstra wil voor de toekomst naar structurelere oplossingen. 'Bij nieuwbouw heb je de parkeernorm voor auto's waaraan voldaan moet worden. Voer dat ook in voor fietsen. Verplicht dat bij nieuwbouw binnenshuis ruimte moet zijn om fietsen neer te zetten. Dan hebben de mensen hun fiets bij de hand, staat hij veilig en overdekt en je vermindert het rommelige straatbeeld.'

Tot slot nog iets om over na te denken. De gemeente wil de Eindhovense binnenstad zoveel mogelijk autoluw maken. Alternatieven zijn het openbaar vervoer en de fiets. Maar zolang autoverkeer (ca 12 miljoen in Nederland) verhoudingsgewijs nog steeds veel meer aandacht, budget en privileges krijgt dan fietsverkeer (denk alleen al aan parkeerplekken) zal het fietsprobleem, ook in De Bergen, slechts beetje bij beetje kunnen verminderen.

'We moeten zuinig zijn op ons erfgoed'

Het werk aan de monumentale Villa Kortonjo aan de Aalsterweg in Eindhoven is door de gemeente stilgelegd omdat voor het slopen van het interieur en het aanbrengen van veranderingen geen vergunningen zijn aangevraagd.

Het nieuws over de 'verbouwing' of misschien beter 'sloop' gezegd, van Villa Kortonjo zorgde voor veel commotie in Eindhoven. De Henri van Abbestichting sprak over 'de vernieling van een rijksmonument'. Eigenaar Eric Dral is zich echter van geen kwaad bewust en zegt dat hij alleen latere wijzigingen aan het statige pand heeft verwijderd.

Ook De Bergen telt een aantal monumentale panden. Zou het geval 'Villa Kortonjo' ook in onze wijk mogelijk zijn. Helaas is het antwoord daarop een JA met hoofdletters. Het is vooral de eigenaar van een monumentaal pand die beslist of dat monumentale behouden blijft of in een zogenaamde vlaag van onwetendheid definitief verloren laat gaan. Of niet wist (ahum) dat hij een vergunning diende te hebben voor het verwijderen van 'al die oude meuk'.

Natuurlijk, de gemeente bewaakt de laatste decennia het Eindhovens architectonisch en historisch erfgoed steeds beter. Na eerder tientallen jaren met grote voortvarendheid het oude Eindhoven gesloopt te hebben. 'Voor binnen- en buitenverbouwingen aan panden met een monumentstatus is altijd een vergunning nodig', zegt de gemeente. 'Maar als een eigenaar geen vergunning aanvraagt en gewoon begint met slopen dan ben je als gemeente altijd te laat.'

Gelukkig heeft Eindhoven in de Henri van Abbestichting een oplettend bewaker van ons steeds verder verdwijnend erfgoed al loopt de stichting vaak ook achter de feiten aan. Dat bleek maar weer eens in de 'zaak' Villa Kortonjo. 'De gemeente had hier natuurlijk veel korter op moeten zitten', aldus de Van Abbestichting. 'Maar het is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de eigenaar. Als deze lak heeft aan bepaalde regelgeving ben je bijna altijd te laat.' Dat het ook anders kan, bewijst Bergenbewoner Bob Casemier die in samenspraak met de eigenaar van het pand Kleine Berg 33 (Eppo Stripwinkel) en 33a (het woongedeelte boven de winkel) de monumentale status en uitstraling bewaakt en bewaard. 'Het pand stamt uit het eind van de 19e eeuw en heeft binnen en buiten tal van monumentale elementen.' Aan de voorgevel van het pand vallen de vele (figuratieve) ornamenten op. Zoals de glas en loodboog boven de voordeur van 33a.

Casemier: 'Die was verdwenen. Toen ik ergens zo'n zelfde boog (foto) vond, kreeg ik van de pandeigenaar toestemming om deze te plaatsen. Het is natuurlijk een kopie van het origineel maar in ieder geval veel meer in de geest van het pand dan wat er eerder zat.' Ook de zandstenen mensenhoofden en dierenkopjes (honden en apen) boven en naast de ramen heeft Casemier op een aantal plaatsen hersteld of zelfs helemaal nageemaakt en teruggeplaatst (foto). Ook binnen zijn tal van oorspronkelijke details terug te vinden. 'Ik krijg regelmatig verzoeken voor fotoshoots. Willen ze bijvoorbeeld modellen fotograferen in een monumentaal decor.' Een ander prachtig detail is de originele Eiffel-omlijsting van de etalage van nr 33 en ook nr 35. 'De Eiffelstijl kenmerkt zich door het gebruik van gietijzer en klinknagels. Die van nr 33 stamt uit 1910, die van nr 35 uit 1928', aldus Casemier.

Een ander voorbeeld in De Bergen is de verbouwing van het monumentale pand de 4 Azen aan de Willemsstraat. Binnen zijn nog tal van oorspronkelijke details te vinden met de monumentale houten trap als 'eyecatcher'. De huidige eigenaar heeft niet alleen netjes vergunningen aangevraagd (en gekregen) voor de verbouwing van het ruim tien jaar leegstand en antikraakbewoning behoorlijk onderkomen pand, maar ook de intentie uitgesproken om zoveel mogelijk originele details in hun oude luister te herstellen. In een volgend Bergen Bulletin een kijkje aan de binnenkant van de 4 Azen.

Foto's: Rob Stork

Castelyns, Sáskia Castelyns

(een Vlaamse in De Bergen)

Journaliste en copywriter Saskia Castelyns (39) ruidde vorig jaar Antwerpen in voor Eindhoven. In het Bergen Bulletin verhaalt deze in De Bergen neergestreken Vlaamse expat over haar belevenissen.

Nederland, het land van de fietsen is mij altijd wijsgemaakt. Maar ook het land van de fietsendieven, ja. Onze fietsen staan voor de deur in die speciale beugels. Mijn allereerste week in Nederland werd mijn zadel gestolen. Ja, da's lastig fietsen. Haha. En bij mijn lief Thomas hebben ze een paar weken later gewoon een buis uit het fietskader gezaagd. De buis die de vering ondersteund. Ertussenuit, met een ijzerzaag! En dat waarschijnlijk op klaarlichte dag. Ik stond een paar dagen geleden door m'n keukenraam naar het huis aan de overkant te staren met een tas koffie in de hand. Tot ik plots denk: 'Hé, die man krijgt zijn fiets wel erg moeilijk los.' Tot mijn 'frank' plots viel. Hij was aan het voorwiel van Thomas aan het prutsen. Ik boenk met m'n vuist loeihard op het raam en weg was ie. Getraind, hoor. Niet omhoog kijken. Petje wat lager trekken en tegen de snelheid van het licht zijn fiets op, die tegen de gevel stond en weg..

Is dit nu dat vriendelijke, gezellige Brabant? Nee, het is het leven in een Nederlandse stad. Dat weten we nu wel. De Bergen is gelukkig wel een gezellig 'dorpje' binnen Eindhoven. Ik doe meer en meer een babbeltje, vooral met de dame van de bloemenwinkel. Die dagen dat het dag na dag sneeuwde, zag ons dakterras geen spriet zonlicht. Ijslaag na ijslaag bedolven dus m'n geliefde planten een week lang. Bijna allemaal zijn ze niet meer te reanimeren. De dame gaat eens bekijken welke planten we best kunnen neerzetten. Lief hé? En weet je nog: de boetes die we kregen omdat we in het begin van ons verblijf hier geen parkeervergunning konden aanvragen door allerlei coronamaatregelen. Niet zo lief hoor! Beroep afgewezen! Serieus! Dat geloof je toch niet. 'De argumenten die u aanhaalt zijn niet afdoende om de boetes kwijt te schelden.' Maar dan kent Nederland mij nog niet. Op dat vlak ben ik een pitbull. Het tweede beroep zat een uur later al op de post. En verder...ik hoef het jullie waarschijnlijk allemaal niet te zeggen...COVID19 hangt m'n voeten uit. Die van iedereen waarschijnlijk. Een jaar lang leven we in isolatie, zonder terrasjes in de zon. Zonder een koffietje met m'n laptop in een gezellig barretje. En ook al zijn mijn familie en vrienden relatief dichtbij, ze niet kunnen zien, is toch lastig. Zeker als je door een domme landsgrens en tien dagen verplichte quarantaine geen afscheid meer kan nemen van één van de meest geliefde mensen uit je hele leven. Iemand die zowat de rode draad erdoor heen was. Dat was Achille, een vriend die m'n mama jaren voor m'n geboorte leerde kennen. Achille was pastoor en had een jeugdwerking uit de grond gestampt in een moeilijk deel van Antwerpen. Jaren bleven ze bevriend. Hij doopte m'n broer, mij, trouwde m'n broer, doopte zijn kinderen. En toen kreeg hij op zijn 88ste corona. Gedaan!

Treffinaterrein géén Tiny Forrest

De toekomst van het Treffinaterrein is een steeds terugkerend onderwerp in het Bergen Bulletin. Blijft het helemaal, gedeeltelijk of helemaal géén groene plek midden in de wijk? Eind maart nam B en W een besluit met mogelijk verstrekkende gevolgen.

Eerst het goede nieuws: Eindhoven krijgt zijn Tiny Forrests (zie inzet voor uitleg term). Drie maar liefst. En ze moeten uiterlijk in 2023 zijn aangelegd. Dan het slechte nieuws: het college van B en W heeft nog geen definitieve plaatsen aangewezen maar in het voorlopige rijtje mogelijke locaties wordt het Treffinaterrein niet genoemd.

Daarmee lijkt de kans dat het Treffinaterrein haar groene bestemming (geheel) blijft behouden weer een stukje kleiner geworden. Zeker nu er aan de rand van het Treffina al nieuwbouw (zie foto) gaande is. Welliswaar niet op het terrein zelf maar op een perceel dat hoort bij een pand aan de Kleine Berg maar de nieuwbouw zou gezien kunnen worden als de 'onheilsbode' van toekomstige stedelijke verdichting op één van de allerlaatste groene enclaves in De Bergen.

Zoals al meerdere malen gemeld in het Bergen Bulletin verdient de huidige uitstraling van het Treffinaterrein absoluut geen Oscar voor het mooiste groene plekje van Eindhoven. Maar het is wel het laatste groene plekje in De Bergen waar kinderen ongestoord kunnen sporten en spelen en volwassenen kunnen 'chillen'. Een groen plekje waar De Bergen trots en heel zuinig op moet zijn.

Tiny Forest, een hippe naam voor een stukje bos ter grootte van een tennisbaan. Een manier om extra groen toe te voegen aan de stad en een plek waar natuureducatie mogelijk is voor bijvoorbeeld basisschoolkinderen.

Foto: Rob Stork

• STRIPS • GAMES • MANGA •

SPECIALZAAK

Kleine Berg 33 • 5611 JS Eindhoven • Tel. 040 - 2 441 882 • www.eppo.nl

goedeboekendrukker

LAGE EN HOGE OPLAGE • MAXIMALE KWALITEIT • LAGE PRIJS

Kookboeken - Kinderboeken
Fotoboeken - Leesboeken
Kunstboeken - Lesboeken

Puzzelboeken - Schoolboeken
Managementboeken
Stripboeken - Magazines

www.goedeboekendrukker.nl

GALLERY
REMBRANDT

KLEINE BERG 42
5611 JV EINDHOVEN
040 244 92 58
WWW.GALLERYREMBRANDT.COM

THE PRINCE
BAR & RESTAURANT

WIJ KUNNEN NIET WACHTEN
OM U TE ONTVANGEN!

WILHELMINAPLEIN 9 | EINDHOVEN | 040-2366955

ONDERNEMER,
HOOGSTE TIJD
VOOR UW
ADVERTENTIE
IN HET BERGEN
BULLETIN

Contact en info:
nuchel_01@hotmail.com

De verkoop
van uw huis
in De Bergen:
Patrick Deckers
Makelaars

telefoon: 06 83 94 12 61
www.deckersmakelaars.nl • patrick@deckersmakelaars.nl

PDM DECKERS
MAKELAARS
& TAXATEURS

thuis in De Bergen

'Maar of ik nu een schrijvende architect of een ontwerpende schrijver ben? Ik denk allebei zonder dat het ene belangrijker is dan het andere.

Bergensbewoner Frank van der Linden,
architect/stedebouwkundige en schrijver

BERGEN

NIEUWSBULLETIN VOOR BEWONERS, BEDRIJVEN EN INSTELLINGEN IN DE BERGEN

BULLETIN

Kleine Berg niet autovrij maar wel autoluw

Een Kleine Berg zonder autoverkeer vindt de verantwoordelijk wethouder Monique List (VVD) een stap te ver. Maar na de geplande herinrichting van de straat later dit jaar mogen auto's nog maar stapvoets rijden.

Dat antwoordde de wethouder onlangs op vragen van de D66-fractie in de Eindhovense gemeenteraad.

D66 vroeg List waarom de Kleine Berg niet helemaal autovrij kon worden gemaakt. Een proef vorig jaar waarbij de straat tussen de Keizersgracht en de Bergstraat tijdelijk werd afgesloten voor doorgaand verkeer zodat horecaondernemers hun terrassen ruimer konden inrichten om te voldoen aan de regelgeving in verband met corona.

Op die tijdelijke verbanning van autoverkeer werd volgens de D66-fractie positief gereageerd in De Bergen en zou het ten goede zijn gekomen van het verblijfsklimaat in de straat.

Monique List stelde echter dat noch bewoners noch ondernemers voorstander waren voor het afsluiten van de Kleine Berg voor autoverkeer. Wel was er bij beide partijen een voorkeur om de straat 'autoluw' te maken.

Bij de herinrichting voor de Kleine Berg die voor dit jaar op de agenda staat, is die gezamenlijke wens vertaald in een verdere beperking van de snelheid in de straat voor auto's en andere motorvoertuigen tot stapvoets. Ook mogen in de nabije toekomst toeleveranciers voor horeca en winkels alleen nog maar met emissievrije voertuigen. Wanneer de herinrichting van de Kleine Berg dit jaar van start gaat, is volgens de wethouder nog niet precies gepland.

E-bikeprimeur voor De Bergen

De Bergen had afgelopen week een primeur dat het grootstedelijke imago van de wijk nog maar eens bevestigde. Reikhalzend was er door de wijkbewoners en ondernemers uitgekeken naar dit moment.

Jong en oud liepen de laatste maanden alleen of in groepjes door de wijk als ware het de traditionele voorjaarszoektocht naar het eerste kievietsei.

In elk hoekje en gaatje van De Bergen werd gekeken maar zonder resultaat. Tot vorige week het Bergen Bulletin voor de vurig verlangde primeur zorgde: de eerste afgedankte, deels gestripte e-bike (zie foto). Jawel, het eerste e-bikewrak in De Bergen. Geketend aan een boom, zadelloos, eenzaam achtergelaten door een onbekende eigenaar (m/vr).

De moraal van dit bericht?

Het laat zien waar onze wijk groot in is: het dumpen van afgedankte al dan niet elektrische rijwielen.

Foto: Rob Stork